Planul Naţional Strategic de Dezvoltare al Bibliotecilor

Prin programul naţional „Biblionet - lumea în biblioteca mea” am avut ocazia să facem o vizită de studiu în Polonia, alături de încă 14 colegi bibliotecari, coordonatori judeţeni ai proiectului. Vizita a fost finanţată de Fundaţia Bill & Melinda Gates şi partea organizatorică a fost susţinută de Fundaţia IREX România, coordonator proiect Alexandra Bucur, şi s-a desfăşurat în perioada 19-25 februarie 2012. Programul vizitei a inclus, pe lângă prezentarea detaliată a proiectului de dotare a bibliotecilor publice poloneze cu mijloace moderne IT, şi un workshop cu reprezentanţii a patru organizaţii non-guvernamentale care derulează parteneriate şi programe de dezvoltare a serviciilor în bibliotecile publice poloneze.

Am vizitat patru biblioteci varşoviene: Biblioteca Naţională a Poloniei, MediatekaStart-Meta, Biblioteca Universităţii din Varşovia şi Biblioteca Centru Informaţional „Jan Nowak-Jezioranski”- filială a Bibliotecii oraşului Varşovia. La Poznan, capitala regiunii Wielkopolska, ne-am oprit la Biblioteca Regională din Poznan, Biblioteca Raională Jarocin, Biblioteca din Witaszyce - filială a Bibliotecii Municipale din Jarocin, Biblioteca Publică din NowyTomysl.

În mare parte derularea programului Biblionet din Polonia se aseamănă foarte mult cu derularea lui în România. Sunt câteva puncte ce fac diferenţa, cum ar fi: existenţa unei coaliţii a tuturor instituţiilor, organizaţiilor şi a altor factori de decizie administrativă, socială sau economică, ce funcţionează într-un mod admirabil, în special la nivelul comunităţilor mici, coaliţie ce are ca rol sprijinirea activităţii bibliotecii publice; toate bibliotecile publice din Polonia au personalitate juridică; ONG-urile sunt cele care vin şi derulează programe şi activităţi în biblioteca publică; la nivel naţional există un Program Strategic Naţional de Dezvoltare al Bibliotecilor etc.

Planul Strategic Naţional de dezvoltare al Bibliotecilor este un program ce se derulează pe o perioadă de pe 3 ani şi care cuprinde planurile strategice de dezvoltare ale tuturor bibliotecilor publice din Polonia. Fiecare bibliotecă în parte are un astfel de program care în cuprinsul său face referire la potenţialul bibliotecii, la nevoile culturale, de educaţie şi de petrecere a timpului liber al comunităţii respective, la misiunea şi viziunea bibliotecii, precum şi la zonele ei de dezvoltare, resursele locale, obiectivele şi activităţile bibliotecii.

De asemenea, Planul Strategic Naţional de Dezvoltare al Bibliotecilor a creat granturi pentru ONG-uri, acestea urmând să lucreze cu biblioteci publice pentru implementarea unor proiecte inovatoare. Punctul de plecare a fost faptul că bibliotecile au experienţă în implementarea de noi servicii şi deţin cea mai bună imagine a comunităţii şi a nevoilor ei, iar ONG-urile au exerciţiul implementării de proiecte experimentale, şi de testare a noilor soluţii. Acest tip de parteneriat este deosebit de benefic pentru toţi partenerii implicaţi, creează modele ce pot fi uşor replicate şi au efecte pozitive, în primul rând asupra imaginii bibliotecii, ca instituţie, în comunitate.

Biblioteca din NowyTomysl este una dintre cele mai cunoscute biblioteci mici din Polonia, şi a reuşit acest lucru în primul rând datorită grupului de biblioentuziaşti strânşi în jurul ei, în cadrul unei coaliţii ce şi-a propus următoarele **obiective:**

1. **Promovarea şi popularizarea cărţii**
2. **Educare şi formare**
3. **Promovarea regiunii**
4. **Promovarea autorilor locali**
5. **Dinamizarea activităţii culturale**

Din septembrie 2010, când a avut loc înfiinţarea coaliţiei, partenerii acesteia au organizat 10 evenimente, respectiv câteva acţiuni referitoare la promovarea şi popularizarea cărţii „Toată Polonia citeşte!”, Cluburi de discuţie a cărţii. Referitor la educaţie şi formare au fost concepute câteva proiecte de genul: „Orele pentru familie”, Ateliere de fotografie pentru tineri, „Copiii în reţea - să învăţăm copiii să navigheze în siguranţă pe net!”, cursuri de iniţiere IT pentru seniori etc. În ceea ce priveşte promovarea regiunii au fost organizate o serie de cursuri referitoare la istoria modernă şi contemporană a oraşului, s-a înfiinţat un club de turism, s-au organizat ateliere de arte plastice, expoziţii de fotografie, concursuri în presa locală etc.

Animaţia culturală din bibliotecile publice poloneze deţine un loc deosebit. Există în fiecare bibliotecă cel puţin un bibliotecar-animator cultural, care, ajutat de ceilalţi colegi, organizează evenimente care mai de care mai atrăgătoare pentru utilizatorii bibliotecii. O bună parte din tipurile de activităţi derulate în Polonia le desfăşurăm şi noi în România, dar numai câteva ies din tiparul celor ştiute de noi: noaptea vrăjitoarelor (copiii petrec costumaţi noaptea în bibliotecă), noaptea detectivilor, concursuri în presa locală, concursuri de biciclete, activităţi în aer liber cu adolescenţii, copiii şi seniorii, etc. Bibliotecarii polonezi nu se laudă cu numărul de cărţi achiziţionate, nu fac o statistică a activităţilor derulate sau a parteneriatelor încheiate. Atmosfera de normalitate şi de firesc am întâlnit-o în toate bibliotecile vizitate, iar entuziasmul, pasiunea şi dăruirea bibliotecarilor polonezi ne-a copleşit, pe noi bibliotecarii români, şi ne-au dat în acelaşi timp speranţa că poate, urmând modelul lor, şi biblioteca publică românească v-a putea să coaguleze în jurul ei, ca instituţie de cultură, de educaţie, de formare, de promovare sau de petrecerea a timpului liber, nevoile utilizatorilor din comunităţile deservite.

Program dezvoltare librarie Polonia (engleza)

program
rozwoju
bibliotek